

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 17775-02-20 xxx נ' xxx ואח'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת ורד ריקנטי-רוסיהר

XXXX

תובע

נגד

XXXX.1

נתבעים

XXXX .2

XXXX .3

XXXX .4

XXXX .5

XXXX .6

פסק דין

1. לפני בקשה שהגישו הנתבעים לסילוק התביעה על הסף, מחמת התיישנות ו/או שיהוי ו/או היעדר יריבות ו/או בשל העובדה שהתביעה מהווה לטענתם שימוש לרעה בהליכי משפט והוגשה בחוסר תום לב על ידי התובע (להלן: "**הבקשה**"). הבקשה הוגשה במסגרת הליך שעניינו תביעה לסעדים שונים, ובהם, סעד הצהרתי, צו מניעה, צו עשה וסעד כספי בסך של 5 מיליון ש"ח, שהגיש התובע כנגד הנתבעים ביום 6.2.20. הנתבעים הגישו כתב הגנה, וכן את הבקשה המונחת לפני.

2. לטובת הרקע העובדתי אציין שהתובע, יליד XXXX, נשוי ואב ל-6 ילדים, ומתגורר בxxx. הנתבע 1 הינו אביו של התובע, הנתבעים 2-4 הינם אחיו ואחותו של התובע, והנתבעים 5-6 הינם בעלה ובנה של הנתבעת 4. עוד אציין שעיקר טענות התובע בכתב התביעה נשוא תיק זה הן שהנתבעים גזלו ממנו עסק (חנות) בבעלותו (להלן: "**עסק החנות**") והתעשרו שלא כדין על חשבונו. כן טען התובע בכתב התביעה שהחל משנת 1992 ועד שנת 2010 היה התובע תחת השפעת תרופות קשות וכי מצבו הנפשי מנע ממנו לנהל את ענייניו לרבות הגשת תביעות משפטיות.

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 17775-02-20 xxx נ' xxx ואח'

תיק חיצוני:

א. טענות הצדדים בתמצית

3. במסגרת הבקשה שלפני טענו הנתבעים, בין היתר, שהתביעה אשר הוגשה בתיק זה מהווה **"כפל הליכים"**, זאת לטענתם נוכח הליכים נוספים שניהל התובע כנגד חלק מהנתבעים. הנתבעים הפנו בעניין זה לתמ"ש 38977-12-14 שנוהל לפני וכן לת"א XXXXX שנוהל ע"י התובע בבית משפט אחר (ר' **הבקשה מיום 10.3.20, סעיף 5**).
- באשר לנתבעים שלא "נכללו" בהליכים הקודמים כאמור, טענו הנתבעים שהיה על התובע לצרפם להליך שנוהל בתמ"ש 38977-12-14 הנ"ל.
4. במועד הגשת התביעה שבכותרת טרם הוכרע ההליך בתמ"ש 38977-12-14, כך שבבקשה בכתב טענו הנתבעים שהפלוגתאות במסגרת הליך זה זהות לפלוגתאות המתבררות במסגרת התביעה בתמ"ש 38977-12-14 כך שדין היה להיכלל בהליך התלוי ועומד. עוד טענו הנתבעים להיעדר יריבות בין התובע לבין הנתבעים 2-3, שכן לטענתם במסגרת התביעה לא נטען דבר לגביהם. לגוף הבקשה, הנתבעים טענו שבכתב התביעה טען התובע שעילת התביעה נודעה לו בשנת 2011 ומשכך התביעה אשר הוגשה על ידי התובע כיום, לאחר כ-9 שנים, התיישנה. הנתבעים הוסיפו וטענו גם לשיהוי רב מצד התובע אשר גרם להם נזק ראייתי וכלכלי.
5. מנגד טען התובע שיש להורות על דחיית הבקשה. לדבריו, עניינו של הליך זה תביעה בנוגע לחנות "שנגזלה" ממנו על ידי הנתבעים (ר' **התגובה מיום 5.7.20, סעיף 7**). התובע טען כי **"טענות המשיב בנוגע למצבו הנפשי הן אותן טענות אשר נטענות על ידיו במסגרת ההליכים שמתנהלים בבית המשפט..."** (ר' **שם, סעיף 7**). לגבי המועד בו "נודע" לתובע על עילת התביעה, טען התובע ש**"המשיב טוען שנודע לו על עילת תביעתו נגד אבא ואחים על XXXX בתחילת 2011 שנגמל מהתרופות הפסיכיאטריות והשפעתן ושהתחיל לחקור מה היה לו ולעסקים שלו, אז אבא והאחים הודיעו לו שהם מכרו את החנות לנתבע 5, ורק בחודש 2 בשנת 2013 בעת דיון צו הגנה שהנתבע 5, הגיש כנגד המשיב ולהפתעתו נתבע 5, הכחיש שהחנות שהוא מחזיק שהיא הייתה למשיב ובכך נודע למשיב שהנתבע 5, שותף בגזלת העסקים שלו והשתלטותו על החנות שלא כדין ונולדה לו עילת התביעה"** (הדגשה שלי – ו.ר.ר.).

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 17775-02-20 xxx נ' xxx ואח'

תיק חיצוני:

6. הנתבעים הגישו תשובה במסגרתה חזרו על עיקרי נימוקי הבקשה. כן התקיים דיון המעמד הצדדים ביום 30.12.20 בו העלו הצדדים והוסיפו על טענותיהם לפני, שכן מאז הגשת הבקשה שלפני, גם ניתן פסק דין בהליך 38977-12-14 בו נדחתה תביעת התובע מחמת התיישנות ושיהוי, ומכאן הכרעתו.

ב. דיון והכרעה

7. לאחר שבחנתי את הבקשה, התגובה והתשובה, ושמעתי טענות הצדדים בדיון, אני מוצאת להיעתר לבקשה ולהורות על סילוק התביעה על הסף, ואסביר.

8. מקום בו מתבקשת דחיית התביעה על הסף מחמת התיישנות, כפי הבקשה המונחת לפני, נקודת המוצא הדיונית הינה שעובדות כתב התביעה הן נכונות. לעומת זאת, כאשר נדרש בירור ראייתי של העובדות לצורך הכרעה בטענת ההתיישנות, טענת ההתיישנות לא תתברר כטענת סף (ר' ע"א 7372/09 Siberia Airlines נ' עיזבון המנוח אלכסנדר גריגורייביץ ז"ל ([פורסם בנבו], 23.2.2010). בהתאם לעמדת הפסיקה, ככלל סילוק התביעה על הסף מחמת התיישנות מצריך נקיטת זהירות רבה מצד בית המשפט תוך מתן משקל ראוי והולם לזכות החוקתית של הגישה לערכאות. (ר' ע"א 2728/06 פלונית נ' מרכז רפואי סורוקה ([פורסם בנבו], 24.3.2008).

בהתאם לפסיקה, אל מול הזכות החוקתית של הגישה לערכאות, יש ליתן משקל גם לתכלית העומדת ביסוד דיני ההתיישנות, אשר בית המשפט העליון עמד עליה בין היתר בעניין רע"א 2919/07 מדינת ישראל – הוועדה לאנרגיה אטומית נ' עדנה גיא-ליפל סד (2) 82).

9. ביום 30.4.20 ניתן על ידי פסק דין בתמ"ש 38977-12-14 שעניינו תביעה לסעדים הצהרתיים, צווי עשה, וסעד כספי בסך של 20 מיליון ש"ח, שהגיש התובע כנגד הנתבעים 1-3 ו-4 נוספים, במסגרתו דחיית את התביעה במלואה מחמת התיישנות ושיהוי (להלן: "ההליך הקודם") (להלן: "פסק הדין"). בליבת כתב התביעה בהליך הקודם עמדה טענת התובע לפיה בשנת 1992 הנתבעים (שם) גזלו ממנו עסק XXX שבבעלותו (להלן: "עסק הXXX").

לדברי התובע בהליך הקודם, עד שנת 1992 עסק הXXX שהקים שגשג, אולם אז הוא אושפז ובהמשך אובחן כחולה XXXXX, והחל ליטול תרופות לטיפול במחלת נפש למשך כ-18 שנה אשר גרמו לו לתופעות לוואי קשות.

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 17775-02-20 xxx נ' xxx ואח'

תיק חיצוני:

לדברי התובע שם, במהלך כל התקופה שבה היה תחת השפעת התרופות, משנת 1992 ועד שנת 2010, הוא היה ללא יכולת לטפל בענייניו וללא יכולת לדעת ולהבין את העובדות המקימות לו את עילות התביעה כלפי הנתבעים.

10. בהליך הקודם מונה על ידי בית המשפט מומחה בתחום פסיכיאטריה, ד"ר XXXX, אשר הגיש חוות דעת מומחה לתיק בית המשפט מיום 5.3.17 (להלן: "חוות הדעת") (להלן: "המומחה") בה נקבע, בין היתר, שתופעות הלוואי מהן סבל התובע כתוצאה מהשימוש בתרופות היו מועטות יחסית וזאת גם ביחס לתקופות בהן נטל התובע תרופות נוגדות חרדה במינון גבוה יחסית. לפי עמדת המומחה התרופות אותן נטל התובע לא היו יכולות להשפיע במידה שהתובע לא הבין ולא יכול היה לנהל את ענייניו כפי הנטען על ידו. המומחה הוסיף וקבע בחוות הדעת שאין זה מתקבל על הדעת שבמשך השנים מצבו הנפשי של התובע היה כזה שמנע ממנו באופן קבוע ומתמשך להגיש תביעה או מנע ממנו להבין את העובדות שבכתב התביעה.

11. בפסק הדין קבעתי, בין היתר, שמכלול הראיות מעיד על תפקודו של התובע, ולו תפקוד חלקי בתחומי חיים שונים, אישיים ותעסוקתיים, ללא מינוי אפוסטרופוס, והוא גם תומך במסקנה ולפיה התובע היה יכול ומסוגל עוד קודם לשנת 2010 לטפל בענייניו ולהגיש תביעתו שלפני. כן קבעתי שראיות אלה השתלבו עם התייעוד הרפואי אשר הוצג ומסקנות המומחה, שמצאתי לקבלן (ר' פסק הדין, סעיף 67). עוד קבעתי בפסק הדין, שהקביעות והממצאים העובדתיים ביחס לחלוף תקופת ההתיישנות, מניחים גם תשתית לדחיית תביעתו של התובע מחמת שיהוי, שכן לא רק שהתובע הגיש תביעתו בחלוף כ-5 שנים מהמועד שבו לשיטתו "נודעו" לו העובדות המקימות את עילות התביעה, הוכח לפני שהתובע יכול היה להגיש את התביעה במועד מוקדם יותר, וכי לא היה במצבו הרפואי, למעט תקופות אשפוז למשך מספר חודשים, כדי למנוע הגשתה שנים קודם לכן (ר' פסק הדין, סעיף 84).

12. ערעור שהוגש על פסק הדין על ידי התובע, הסתיים בהסכמת הצדדים שקיבלה תוקף של פסק דין לפיה התובע חזר מן הערעור (ר' עמ"ש 57588-06-20). מצאתי לציין בפירוט תוצאות ההליך הקודם לאור השלכתו על בירור הבקשה שלפני, שכן פסק הדין מקים "השתק פלוגתא" כלפי התובע ביחס למספר יסודות מהותיים בכתב התביעה שלפני, הכל כפי שיפורט בהרחבה בהמשך החלטתי זו.

13. **עילות התביעה ומועד היווצרותן:** בחינת כתב התביעה מעלה שהתובע טען בין היתר לעילות נזיקיות, עילות מכוח דיני עשיית עושר ולא במשפט, ולשון הרע - ועתר לסעדים כספיים, מתן

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 17775-02-20 xxx נ' xxx ואח'

תיק חיצוני:

- 1 חשבונות צווי עשה וצווי אל עשה, והכל בקשר עם השתלטות נטענת על עסקיו על ידי
2 הנתבעים, לרבות עסק החנות.
- 3 14. בחינת כתב התביעה מובילה למסקנה שעילות התביעה הנטענת על ידי התובע נוצרו כבר
4 בשנת 1992. כך עולה מדברי התובע שטוען שעסקיו, לרבות עסק החנות, נגזלו ממנו על ידי
5 הנתבעים, אשר השתלטו עליהם לאחר שהתובע אושפז בשנת 1992, ומבלי שהנתבעים
6 מעבירים לו אגורה שחוקה אחת בגין הרווחים שניטלו על ידם לאורך השנים ומבלי
7 שמשולמת לו תמורה עבור רכישת עסק החנות (ר' למשך סעיף 138 לכתב התביעה).
- 8
- 9 15. הסעדים הכספיים בכתב התביעה להם עותר התובע והצווים למתן חשבונות, מתייחסים
10 כולם לשנת 1992, הוא המועד בו לדברי התובע התרחשה הגזלה, ההונאה והמרמה ביחס
11 לעסק החנות, וגם מכך יש ללמוד שעילות התביעה הנטענת בכתב התביעה שלפני קמו ונוצרו
12 לעמדת התובע עצמו כבר בשנת 1992 (ר' למשל סעיפים 154 ו- 155 לכתב התביעה).
- 13
- 14 גם עילות התביעה המבוססות על נזק, התהוו כבר בסמוך למועד אקט הגזלה וההונאה
15 המתואר בכתב התביעה, וכפי שצינתי בפסק הדין הקודם ביחס לעסק הXXX, הרי שגם
16 ביחס לעסק החנות "...השימוש וההנאה מהעסק ומפירותיו נשללו מהתובע כבר החל מאותו
17 מועד, בשנת 1992 והתגלו לכל המאוחר בחודש 2/1993 עם שחרורו מאשפוז. הנזק החל
18 להתגבש אפוא כבר במועד הפרת החוזה וביצוע המעשה או המחל הנזיקי הנטענים. למרות
19 שהנזק המשיך להצטבר, איני מקבלת טענת התובע שהנזק היה בעל אופי מתחדש, אלא
20 מדובר באותו ראש נזק ידוע, ברור ונתן לצפייה - כבר במועד התגבשות עילות התביעה. אין
21 לפני מסכת עובדתית בעלת אופי נמשך המקים עילות תביעה חדשות מדי יום, כפי טענת
22 התובע, אלא אירוע אחד המקים לכל היותר נזק מצטבר." (ר' סעיף 43 לפסק הדין).
- 23
- 24 16. מכתב התביעה עצמו עולה שהתובע היה מודע משך שנים רבות לעובדה שהנתבעים או מי
25 מהם השתלטו על עסקיו ואף היה מודע לטענה שעסק החנות "נמכר" לנתבע 5. ראוי לזכור
26 שבכתב התביעה שלפני התייחס התובע באותה נשימה להשתלטות הנתבעים על עסק הXXX
27 ועל עסק החנות והתבסס על אותה מסכת עובדתית אשר נדונה והתבררה במסגרת ההליך
28 הקודם, תוך שנקבע בפסק הדין שהתובע ובני משפחתו היו מודעים לעילות התביעה שם -
29 וקביעות אלה יפות גם להליך שלפני (ר' למשל סעיף 32 לפסק הדין בהליך הקודם).
- 30
- 31 17. בכתב התביעה ניסה התובע להבחין בין המועד בו נודע לו על עילת התביעה כלפי הנתבע 5,
32 לעומת יתר הנתבעים, אולם מדובר בהבחנה מלאכותית ואני דוחה אותה. בהקשר זה טען
33 התובע כי בשנים בהן הוא היה נתון להשפעה של תרופות קשות וממכרות, היינו בין השנים
34 1992 ל- 2010, אחיו ואביו טענו בפניו שעסק החנות נמכר לנתבע מס' 5.

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 20-02-17775 xxx נ' xxx ואח'

תיק חיצוני:

1 לטענתו, רק בשנת 2013 בזמן דיון בהליך צו הגנה שנקט נגדו הנתבע 5 ולאחר שהנתבע 5
2 הכחיש שעסק החנות היה בבעלות התובע, הבין התובע שהנתבע 5 היה מעורב בגזלת החנות
3 ממנו בשנת 1992, ביחד עם יתר בני המשפחה (ר' **סעיפים 5 עד 11 לכתב התביעה**).
4

5 ההבחנה שעושה התובע בהקשר לנתבע 5, בין המועד שנודע לו בשנת 1992 או בסמוך לכך,
6 שהנתבע 5 "רכש" את עסק החנות, לעומת המועד בו נודע לו בשנת 2013 תוך כדי הליך צו
7 ההגנה, שהנתבע 5 "גזל" ממנו את עסק החנות ביחד עם הנתבעים, אינה מעלה ואינה מורידה
8 לטעמי בעניין זה. הרי אם לשיטת התובע עסק החנות היה רכשוו שלו, ממילא בנסיבות אלה
9 הנתבע 5 לא היה יכול "לרכוש" את החנות, להחזיק ולהפעיל אותה במשך שנים, ללא
10 הסכמתו והרשאתו של התובע, לא בשנת 1992 ולא בכל מועד מאוחר לכך. נובע מהאמור
11 שעילות התביעה ביחס לכלל הנתבעים נוצרו כבר בשנת 1992 או בסמוך לכך.
12

13 **18. תקופת ההתיישנות ואי תחולת החריגים למרוץ ההתיישנות:** בהתאם לסעיף 6 לחוק
14 ההתיישנות, תשי"ח – 1958, מועד לידתה של עילת התובענה לצורך מרוץ ההתיישנות, הוא
15 המועד שבו מתגבשות העובדות המהותיות המזכות את התובע בקיום החיוב כלפיו על ידי
16 הנתבע. מרוץ ההתיישנות מתחיל אפוא ביום שבו אילו היה מגיש התובע את תביעתו לבית
17 המשפט והיה מוכיח את כל העובדות המהותיות - היה זוכה בפסק דין – כך נקבע בע"א
18 8438/09 **רובאב חברה לנכסים בע"מ נ' אחים דוניץ בע"מ** (פורסם במאגרים המשפטים, ניתן
19 ביום 19.4.12). בהתאם לסעיף 15(1) לחוק ההתיישנות, התקופה שבה מתיישנת תביעה בעניין
20 שאינו מקרקעין, כפי המקרה שלפני העוסק בגזלת עסק החנות, הינה 7 שנים מן היום שבו
21 נולדה עילת התובענה.
22

23 לצד זאת יש להבחין בהקשר זה בין עילות תביעה נזיקיות לבין עילות אחרות. כידוע על
24 התיישנות בנזיקין חלות שתי מערכות דינים: סעיף 89 לפקודת הנזיקין וחוק ההתיישנות.
25 כאשר מדובר במעשה עוולתי שהנזק הוא יסוד מיסודותיו חלה הוראת סעיף 89(2) לפקודת
26 הנזיקין [נוסח חדש] ולפיה מרוץ ההתיישנות מתחיל ביום גרימת הנזק או ביום גילוי, ולכל
27 היותר 10 שנים מיום גרימתו (ר' בעניין זה רע"א 2919/07 **מדינת ישראל – הוועדה לאנרגיה**
28 **אטומית נ' עדנה גיא-ליפל** הנזכר לעיל).
29

30 **19.** לכך יש להוסיף את הוראת סעיף 8 לחוק ההתיישנות הקובע את כלל הגילוי המאוחר לפיו:
31 מקום בו "נעלמו מן התובע העובדות המהוות את עילת התובענה, מסיבות שלא היו תלויות
32 בו ושאינן בזהירות סבירה לא יכול היה למנוע אותן, תתחיל תקופת ההתיישנות ביום שבו
33 נודע לתובע עובדות אלה". בהתאם לפסיקה, סעיף 8 לחוק ההתיישנות עוסק במצב בו נעלמו
34 העובדות מהתובע מסיבות שלא היו תלויות בו ושאינן בזהירות סבירה לא היה יכול למנוע

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 17775-02-20 xxx נ' xxx ואח'

תיק חיצוני:

- אותן.
- כאשר עילת התובענה היא נזק כלל אי הידיעה צריך להשתרע כל העובדות המהוות את עילת התובענה, היינו המעשה או המחדל והנסיבות החיוניים ליצירת הזכות לסעד, הנזק שנגרם והקשר הסיבתי בין המעשה או המחדל לבין הנזק. (ר' ע"א 244/81 פתאל נ' קופת חולים של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל לח (3) 673; ר' ע"א 4114/96 המאירי נ' הכשרת הישוב חברה לביטוח בע"מ פד"י נב (1) 857; ר' ע"א 1254/99 המאירי נ' הכשרת הישוב – חברה לביטוח בע"מ נד (2) 535. משנתגלה הנזק, אין להמתין לגיבושו השלם במלוא היקפו בטרם הגשת התביעה (ר' ע"א 165/83 בוכריס נ' דיור לעולה בע"מ לח (4) 554).
20. כן קובע סעיף 11 לחוק ההתיישנות כי "בחישוב תקופת ההתיישנות לא יבוא במנין הזמן שבו התובע לא היה מסוגל לדאוג לענייני מחמת ליקוי נפשי או שכלי, זמני או קבוע, ולא היה עליו אפוטרופוס; היה עליו אפוטרופוס, לא יבוא במנין הזמן שבו טרם נודעו לאפוטרופוס העובדות המהוות את עילת התובענה."
- ומן הכלל אל הפרט.
21. אקדים ואומר שדין טענות התובע לעניין היעדר יכולת להגיש את תביעתו קודם לכן בשל מצבו הרפואי, להידחות - לאור קביעתי עוד במסגרת ההליך הקודם שאין בהן כדי לבסס עצירת תקופת ההתיישנות ופסק הדין בהליך הקודם יצר מחסום בדמות "השתק פלוגתא" בפני התובע מהעלאת טענה זו במסגרת ההליך הנוכחי. כידוע "לכלל מעשה בית דין שני ענפים; השתק עילה והשתק פלוגתא. שני ענפים אלו נועדו לשרת את התפיסה לפיה על ההכרעה השיפוטית לשים קץ להתדיינות המשפטית באותו עניין או שאלה שנדונו..." (ר' ת"צ (חיפה) 36568-07-19 עמותת אזרחים למען הסביבה (ע"ר) נ' אלקון מרכז מיחזור (2003) בע"מ, עמ' 42, מיום 4.2.21, פורסם בנבו).
22. ארבעת התנאים העיקריים הנדרשים להתקיים לצורך היווצרות ההשתק הם אלה: ראשית, הפלוגתא העולה בכל אחת מההתדיינות הינה אותה פלוגתא, על רכיביה העובדתיים והמשפטיים, שנית, התקיים דיון בין הצדדים באותה פלוגתא במסגרת ההתדיינות הראשונה, ולצד שנגדו מועלית טענת ההשתק בהתדיינות השניה היה יומו בבית המשפט ביחס לאותה פלוגתא, שלישית, ההתדיינות הסתיימה בהכרעה מפורשת או מכללא של בית המשפט באותה פלוגתא, בבחינת ממצא פוזיטיבי, להבדיל מממצא הנובע מהעדר הוכחה, רביעית, ההכרעה בהתדיינות הראשונה היתה חיונית לצורך פסק הדין שניתן במסגרתה (ר' ע"א 2576-03 אהובה וינברג נ' האפוטרופוס לנכסי נפקדים, עמ' 18, מיום 21.2.07, פורסם בנבו).

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 17775-02-20 xxx נ' xxx ואח'

תיק חיצוני:

23. בענייננו מתקיימים ארבעת התנאים. בהליך הקודם עמדה להכרעה מחלוקת עובדתית ומשפטית בשאלת יכולתו של התובע לנהל את ענייניו ולהגיש את תביעתו במועד מוקדם יותר מזה שהיא הוגשה בפועל, וזאת נוכח טענות התובע לעניין מצבו הרפואי. כעולה מכתבי הטענות אותה מחלוקת עובדתית ומשפטית קיימת גם בהליך הנוכחי;

בחינת כתבי הטענות מעלה שהמסכת העובדתית הן בהליך הקודם והן בהליך הנוכחי קשורות ונוגעות באופן ישיר לאותה מערכת משפחתית ובאותן שנים ולתובע ניתן יומו בבית המשפט ביחס לפלוגתא המשותפת הנוגעת למצבו הרפואי והמועד בו יכול היה לנקוט בהליך, במסגרת ההליך הקודם. בהליך הקודם התקיימו דיונים רבים, הוגשו תצהירים וחוות דעת מומחה, נשמעו ראיות והוגשו סיכומים בכתב ורק לאחריהם ניתנה ההכרעה בפסק דין;

בפסק הדין נתנה הכרעה מפורשת במחלוקת לעניין יכולתו של התובע להגיש תביעתו קודם למועד הגשתה בפועל וזאת חרף מצבו הרפואי ופלוגתא זו עמדה ביסוד הגנת הנתבעים לדחיית תביעת התובע מחמת התיישנות ושיהוי וכן ביסוד טענת התובע בדבר מצבו הרפואי שמנע ממנו הגשת תביעתו במועד מוקדם יותר.

24. מובהר שהיעדר קיומה של זהות מוחלטת, בין בעלי הדין בהליך הנוכחי ובהליך הקודם, אינה מונעת את האפשרות להסתמך על השתק פלוגתא במקרה שלפני (ר' ע"א 2576-03 הנ"ל בעמ' 18). בענייננו, קיימת זהות בין מרבית בעלי הדין בהליך הקודם לבין ההליך הנוכחי, שעה שבהליך הקודם התובע והנתבעים 1-3 היו צד להליך הקודם, וצירופם של נתבעים נוספים בהליך הנוכחי, אינה מעלה ואינה מורידה, שכן הפלוגתא המשותפת נוגעת למצבו הרפואי של התובע ופלוגתא זו שאינה מושפעת מזהות הנתבעים. התוצאה הנובעת מכך הינה שהתובע מושתק מלהעלות במסגרת ההליך הנוכחי טענה ולפיה לא היה בידו להגיש תביעתו קודם לכן מטעמים הנוגעים למצבו הרפואי ויש לקבוע את אי תחולת החריגים המפסיקים את מרוץ ההתיישנות גם במקרה שלפני.

25. למן מועד שחרורו של התובע מאשפוזו הראשון בתחילת שנת 1993 כפי הממצא העובדתי שנקבע על ידי בפסק הדין בהליך הקודם, ועד למועד הגשת התביעה שלפני ביום 6.2.20, חלפו כ- 27 שנים! לאור קביעתי שעילות התביעה שלפני נוצרו כבר בשנת 1992 ולכל המאוחר עם שחרורו של התובע מהאשפוז הראשון בתחילת שנת 1993, זהו המועד להתחלת מניין תקופת ההתיישנות. נובע מכך כי משלא התקיימו החריגים להפסקת מירוצי התיישנות, וכפי שציינתי עוד בהליך הקודם "אף לפי הגישה המקלה הקבועה בסעיף 89 לפקודת הנזיקין, לכל המאוחר עילות התביעה של התובע התיישנו בחלוף 10 שנים ממועד זה", יש לקבוע שבמועד הגשת התביעה שלפני, כל עילות התביעה התיישנו ביחס לכלל הנתבעים.

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 17775-02-20 xxx נ' xxx ואח'

תיק חיצוני:

26. **שיהוי:** הנתבעים טענו, הן בכתב ההגנה והן בבקשה לסילוק על הסף, לשיהוי ניכר בהעלאת הטענות במסגרת כתב התביעה שלפני וזאת בנוסף לטענת ההתיישנות. לטענתם הנתבעים, בין היתר, בכתב התביעה גם הודה התובע שבשנת 2015 נקט בהליכים כנגד הנתבע 5 וזאת מכח עילת תביעתו המוכחשת עליה נשען כתב התביעה שלפני, באותו הליך הועלו גם טענות כנגד הנתבע 6 (ר' הליך קובלנה פלילית כנגד הנתבע 5 – נספח 23 לכתב התביעה). לדברי הנתבעים, זניחתו של התובע את ההליך שהחל בשנת 2015 מהווה שיהוי המחייב את דחיית התביעה. עוד טענו הנתבעים בנוגע לשיהוי בהגשת התביעה כי לא בכדי התובע לא סיפק כל הסבר אשר יניח את הדעת בנוגע לשיהוי זה.

27. לטענת הנתבעים, התנהלות התובע בשנים מאז לכאורה גילה את עילת התביעה מהווה ביטוי לזניחה ו/או וויתור על עילת התביעה. עוד טענו הנתבעים כי השיהוי בהגשת התביעה גרם להם לנזק מהותי הן מבחינה ראייתית והן מבחינה כלכלית. לדבריהם, כיום הם נעדרים מסמכים רלוונטיים מהתקופה בה הוקם העסק, כך שאינם יכולים להתגונן כראוי באמצעות בחינה של מסמכים רלוונטיים. בעניין האמור הפנו הנתבעים גם לנספח 30 לכתב התביעה בדבר סגירת התיק בלשכה לסיוע משפטי בעניינו של התובע, מחוסר עניין מצידו של התובע. לטענתם, גם מאז כתיבת המכתב הנ"ל של הלשכה לסיוע משפטי ביום 13.3.16 ועד להגשת התביעה לפני, ביום 6.2.20, לא נקט התובע בהליך כלשהו, דבר המחזק את טענתם לשיהוי.

28. לעניין טענת השיהוי, בע"א 4352-15 דניאל קורן נ' עו"ד אורן הראל, מיום 2.8.17, עליון, פורסם בנבו, עמ' 18-19, נקבע כי:

"אכן, בדוקטרינת השיהוי ייעשה שימוש בהליכים אזרחיים במקרים חריגים בלבד, בשל ההשלכות שיש לה על הציפיות של התובע למימוש זכויותיו בגדר תקופת ההתיישנות וכן הפגיעה בזכות למימוש סעדים וחסימת הגישה לערכאות (ראו: ע"א 187/05 נסייר נ' עיריית נצרת עילית, פ"ד סד(1) 215, 259-260 (2010); ע"א 8184/12 מרכז תורני לאומי ע"ר נ' קפלן, [פורסם בנבו] פסקה כ"ג (28.10.2015)). למעשה, פסיקתו של בית משפט זה התמקדה בשני טעמים לקבלתה של טענת שיהוי בהליך אזרחי – יצירת מצג בדבר זניחת זכות התביעה של התובע ושינוי מצבו של הנתבע לרעה בשל הפגיעה ביכולתו להוכיח את טענותיו, ובצדס התחשבה גם בשאלת תום לבו של התובע (ראו: ע"א 656/79 גרינפלד נ' קירשן, פ"ד לו(2) 309, 317 (1982); ע"א 410/87 עזבון המנוחה ליברמן נ' יונגר, פ"ד מח(3) 749, 756 (1991); ע"א 1559/99 צימבלר נ' תורג'מן, פ"ד נז(5) 49, 69-70 (2003) (להלן: עניין צימבלר); עניין תלמוד תורה, בעמ' 446; רע"א 5793/05 אגודת בית הכנסת

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 20-02-17775 xxx נ' xxx ואח'

תיק חיצוני:

הגדול "שונה הלכות" נ' עיריית נתניה, [פורסם בנבו] פסקה 6 (11.9.2007) (להלן: עניין בית הכנסת הגדול); ע"א 2576/03 וינברג נ' האפוטרופוס לנכסי נפקדים, [פורסם בנבו] פסקה 19 (1.2.2006) (להלן: עניין וינברג); ע"א 2483/14 שלומוביץ נ' בית חנניה מושב עובדים להתיישבות, [פורסם בנבו] פסקאות 33-34 (14.7.2016); חבקין, בעמ' 18). עוד נקבע בפסיקה כי במסגרת שיקול דעתו יבחן בית המשפט את מערכת היחסים בין הצדדים, את אופייה של הזכות הנתבעת, את האינטרס הציבורי העומד על הפרק ואת משך השיהוי (ראו: עניין תלמוד תורה, בעמ' 448; עניין שטיינברג, בפסקה ו(4); עניין רוזנפלד, בפסקה ס"ה; ע"א 6182/14 אינבסטלום הולדינגס בע"מ נ' ספריית יפת בע"מ, [פורסם בנבו] פסקה 13 (3.5.2016)).

29. במקרה שלפני, אפילו הייתי מתעלמת מקביעתי לעניין מועד היווצרות עילות התביעה בשנת 1992 והייתי סומכת ידי על מכתבו של התובע לנתבע 5 מיום 7.2.13 (להלן: "המכתב") (ר' **נספח 17 לכתב התביעה**), בו העלה התובע טענותיו כלפי הנתבע 5 ביחס לגזלת עסק החנות, הרי שיש במכתב התובע עצמו לבסס, לכל הפחות, טענת הנתבעים לשיהוי. במכתב הנ"ל, עליו מבקש התובע להסתמך לעניין מועד היווצרות עילת התביעה כלפי הנתבע 5, רשם התובע בין היתר כי:

"ניצלתי את המצב שלי במצבי לחץ ועוד אשפזתם אותי בכפיה!!!
הינה הכול נהפך והחנות שלי מתחיל להיות שלך ומשלךךךך!!!".
...ואיך נהפכה החנות מבעלותי לבעלותך ת ת ת!!!"

כעולה ממכתבו של התובע עצמו, כבר במועד כתיבת המכתב, קרי ביום 7.2.13 התובע יודע ואוחז בעמדה ולפיה עסק החנות נשוא ההליך שלפני נגזל לפי הנטען על ידי הנתבע 5 או מי מבין הנתבעים, ומכל מקום התובע יודע עוד קודם לכן שהחנות "נמכרה" לנתבע 5. עצם העובדה שהתובע מגיש את התביעה שלפני ביום 6.2.20, היינו יום לפני חלוף מניין 7 שנים ממועד משלוח מכתבו הנ"ל לנתבע 5, מהווה אינדיקציה מובהקת לכך שהתובע היה מודע למניין תקופת ההתיישנות ולחלוף הזמן, ולמצער יש מקום לקביעה שהוא השתהה בהגשת תביעתו.

30. לכך יש להוסיף שבחינת נספחי כתב התביעה עצמו וגם עצם ניהול ההליך הקודם, מבססים טענת הנתבעים ולפיה לתובע היו הזדמנויות רבות להגיש את ההליך שלפני שנים קודם למועד הגשת התביעה בפועל. די בכך שאפנה להליך צו הגנה שניהל הנתבע 5 כנגד התובע על רקע קבלת מכתבו של התובע מיום 7.2.13, אשר פרוטוקול הדיון מיום 11.02.13 ומיום 20.2.13

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 17775-02-20 xxx נ' xxx ואח'

תיק חיצוני:

1 צורפו לכתב התביעה, מהם עולה שהתובע היה מודע לקיומה של עילת התביעה ואף הונחה על
2 ידי בא כוחו דאז להגיש תביעה בעניין זה (ר' ה"ט 13-02-18877).
3 יצוין בהקשר זה שהתובע בחר להשחיר שלא כדין את פרוטוקול הדיון מיום 20.3.13 אולם
4 מדובר בהליך שהתנהל בפני בית משפט זה כך שהפרוטוקול המלא והגלוי קיים בפני.
5

6 31. לכתב התביעה צורפו גם מסמכים רבים הנוגעים להליכים קודמים בהם נקט התובע או
7 שננקטו נגדו על ידי מי מבין הנתבעים, על רקע טענות התובע להשתלטות הנתבעים על עסקיו
8 (ר' למשל הליך צו הגנה 46722-01-13 – נספח 11 לכתב התביעה והמכתבים של התובע
9 שצורפו בהמשכו). גם במסמכים אלה יש כדי לבסס את המסקנה שהתובע ידע לפעול לנקיטת
10 הליכים ולעתור לסעדים מתאימים בנוגע לגזלת עסקיו ורכושו, שנים קודם להגשת ההליך
11 הנוכחי, מה עוד שבהליך צו הגנה קודם (ר' ה"ט 11-05-55763 מיום 7.6.11) צוין מפורשות
12 בהסכמת הצדדים כי נשמרת לכל צד הזכות לעתור לסעדים מתאימים בענייני העסקים
13 שבמחלוקת.
14

15 32. יתר על כן, בכל אותן שנים בהן נמנע התובע מלנקוט את ההליך שלפני, לפחות ביחס לתקופה
16 משנת 2014, התובע ניהל לפני את ההליך הקודם. מאז נקיטת ההליך הקודם, בחודש 4/14
17 ועד למועד הגשת התביעה שלפני, חלפו כמעט 6 שנים, ולא הונח כל טעם מדוע לא יכול היה
18 התובע להגיש את ההליך הנוכחי בד בבד עם ניהול ההליך הקודם. בפרט הדברים אמורים
19 כאשר מדובר במסכת עובדתית דומה מאוד, ביחס לאותן שנים וכאשר קיימת זהות בין
20 מרבית בעלי הדין בשני ההליכים. אפנה בהקשר זה לדברי התובע בעצמו בכתב התביעה (ר'
21 פתח הדברים לכתב התביעה, בעמ' 2' לכתב התביעה): "כל העוולות שיתוארו להלן בכתב
22 התביעה התרחשו במשך עשרות שנים, החל משנת 1992 ועד לימים אלו", בדיוק כמו בעניין
23 עסק ה-XXX.
24

25 לשיטת התובע עצמו מועד נקיטת ההליך הקודם, היה מאוחר למועד גילוי דבר "גזלת" עסק
26 החנות מצד הנתבע 5. למעשה במסגרת התביעה שלפני התובע טען שעסק החנות הוקם על ידו
27 בשנת 1990 ושכבר בסיום הליך הגמילה מתרופות בסוף שנת 2010, הבין שהנתבע 1 השתלט
28 על עסקיו, תוך שהוא מתייחס בנשימה אחת הן לעסק ה-XXX והן לחנות נשוא תביעה זו (ר'
29 כתב התביעה, סעיפים 8-9 ו-25). נובע מכך, שאף אם אלך לשיטת התובע ואצא מנקודת
30 הנחה שעילת התביעה הנוכחית נודעה לתובע רק ביום 7.2.13, אין צורך להכביר במילים
31 אודות השיהוי הרב בהגשת תביעתו, יום אחד בלבד טרם חלוף תקופת ההתיישנות.
32

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 20-02-17775 xxx נ' xxx ואח'

תיק חיצוני:

33. טענת התובע לפיה לא מצא עו"ד שייצג אותו אינה מקובלת עלי, שעה שהתובע היה מיוצג על ידי עו"ד מטעם הלשכה לסיוע המשפטי וסיבת סגירת התיק מטעם הסיוע המשפטי הינה "חוסר עניין מצד המבקש".

אפילו הייתי הולכת לקראת התובע ובוחנת התנהלותו למן המועד בו קיבל התובע את המכתב מהסיוע המשפטי הנושא תאריך 13.3.16 בגין סגירת התיק "מחוסר עניין מצד המבקש" (ר' **נספח 30 לכתב התביעה**), הרי שגם מאז חלפו כארבע שנים בהן לא נקט התובע כל הליך, והכל במהלך תקופה בה מנהל התובע את ההליך הקודם!

34. כאמור לעיל, הנתבעים טענו לנזק ראייתי שנגרם להם. התובע לא ביקש לחקור את הנתבעים ביחס לטענות לקיומו של נזק ראייתי, כך שגרסתם בעניין זה לא נסתרה. גם בהליך הקודם וגם בהליך הנוכחי התובע בעצמו טען לנזק ראייתי שנגרם לו עקב חלוף השנים, ומשכך **"...הוא מנוע ומושקע מלטעון שלא נגרם נזק זהה גם לנתבעים, נזק המבסס את טעמי השיהוי וחומרתו בנסיבות העניין ודי בו כשלעצמו בשביל להביא לדחיית התביעה."** (ר' **סעיף 87 לפסק הדין בהליך הקודם**). וכך טען בהקשר זה התובע בכתב התביעה שלפני (ר' **בסעיף 131 לכתב התביעה**):

"...כמו כן השמידו הנתבעים את מרבית הראיות לקיומו של הXXXX בתקופה

שלפני שנת 1993 וזה גם לגבי החנות שטענו בשקר שהם מכרו אותה."

35. מצאתי אפוא שהתנהלות התובע על יסוד עובדות כתב התביעה עצמו- ובעניין זה גם הפסקת הליך הקובלנה הקודם כנגד נתבע 5, עולה כדי ויתור או זניחה על עילות התביעה שלפני ושוכנעתי גם שהנתבעים שינו מצבם לרעה נוכח חלוף הזמן בהתחשב בנזק הראייתי שנגרם להם ולא נסתר. נוכח כל האמור לעיל, שוכנעתי שגם מטעמי השיהוי הניכר והחמור שנוקף לחובת התובע, דין התביעה להידחות, על כל חלקיה וביחס לכל הנתבעים.

ג. סוף דבר

36. אני מקבלת את הבקשה ומורה על דחיית התביעה במלואה מחמת התיישנות ושיהוי, כאשר כל טעם עומד בפני עצמו.

37. בנסיבות העניין אני מחייבת את המשיב בתשלום הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד למבקשים בסך של 5000 ₪, אשר ישולמו תוך 30 יום מהיום שאם לא כן יישאו הפרשי הצמדה וריבית מיום מתן פסק דין זה ועד למועד התשלום בפועל.

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 17775-02-20 xxx נ' xxx ואח'

תיק חיצוני:

1
2
3
4
5
6
7
8

38. המזכירות תמציא פסק הדין לצדדים ותסגור את התיק.

ניתן היום, י"ז אדר תשפ"א, 01 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.

ורד ריקנטי-רוסהר, שופטת

9
10
11
12

הערה: פס"ד הותר לפרסום בהחלטה נפרדת